

VLAAMSE RAAD

ZITTING 1995-1996

5 DECEMBER 1995

ONTWERP VAN DECREET

houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 1996

VERSLAG

**namens de Commissie voor Leefmilieu en Natuurbehoud
uitgebracht door de heer Jacques Timmermans**

Samenstelling van de Commissie :

Voorzitter : de heer Dirk Van Mechelen.

Vaste leden : de heren Georges Beerden, Peter Desmet, Hugo Marsoul, Leonard Quintelier, Jef Van Looy ;

mevrouw Anny De Maght-Aelbrecht, de heren Arnold Van Apen, Dirk Van Mechelen ;

de heren Steve Stevaert, Jacques Timmermans, Bruno Tobback ;

de heren Jan Caubergs, Frans Wymeersch ;

de heer Willy Kuijpers ;

de heer Johan Malcorps.

Plaatsvervangers :

de heren Jos De Meyer, Johan De Roo, mevrouw Veerle Heeren, de heren Erik Matthijs, John Taylor ;

mevrouw Yolande Avontroodt, de heren Marino Keulen, Patrick Lachaert ;

de heren Freddy De Vilder, Jacky Maes, Carlos Lisabeth ;

de heren Frank Creyelman, Pieter Huybrechts ;

de heer Johan Sauwens ;

mevrouw Vera Dua.

Zie :

147 (1995-1996)

- Nr. 1 : Ontwerp van decreet
- Nr. 2 : Verslag van het Rekenhof
- Nrs. 3 tot 11 : Amendementen
- Nr. 12 : Verslag namens de Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden, Stadsvernieuwing en Huisvesting
- Nr. 13 : Verslag namens de Commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden
- Nr. 14 : Verslag namens de Commissie voor Cultuur en Sport
- Nr. 15 : Verslag namens de Commissie voor Financiën en Begroting

INHOUD

I. Bevoegdheden van de heer Theo Kelchtermans, Vlaams minister van Leefmilieu en Tewerkstelling	
I. 1. Toelichting door de minister.....	4
I. 2. Bespreking	4
I. 3. Artikelsgewijze bespreking en stemming	7
I. 4. Eindstemming.....	10
II. Bevoegdheden van de heer Luc Martens, Vlaams minister van Cultuur, Gezin en Welzijn	
I. 1. Toelichting door de minister.....	10
I. 2. Bespreking	10
I. 3. Artikelsgewijze bespreking en stemming	10
I. 4. Eindstemming.....	11

DAMES EN HEREN,

De Commissie voor Leefmilieu en Natuurbehoud vergaderde op 21 november 1995 over het ontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 1996.

Het programmadecreet werd in samenhang met de algemene uitgavenbegroting besproken.

Voor de toelichting die door de bevoegde ministers werd gegeven bij hun beleid, en voor de bespreking hiervan in de commissie, wordt verwezen naar het verslag van de bespreking van de algemene uitgavenbegroting (15 (BZ 1995) – Nr.10 – E)

I. Bevoegheden van de heer Theo Kelchtermans, Vlaams minister van Leefmilieu en Tewerkstelling

I.1 Toelichting door de minister

Hoofdstuk V van het programmadecreet bevat bepalingen over de afvalheffingen, de oppervlaktewateren, de bodemsanering en de bedrijfsinterne milieuzorg.

Bij de bespreking van de algemene uitgavenbegroting werd door de minister toelichting gegeven bij deze bepalingen. Aansluitend werd onder meer gediscussieerd over de functie van milieuheffingen, de ondersteuning van gemeenten voor de aanleg van riolen en de uitvoering van het bodemsaneringsdecreet.

De minister herhaalt dat begin volgend jaar een debat over de milieuheffingen zal starten, dat midden 1996 zou moeten afgerond zijn.

I.2 Bespreking

Afvalheffingen

De heer Peter Desmet gaat akkoord met het regulerend effect dat men wil bereiken door de verhoging van de afvalheffingen. Het gaat echter wel om een plotse en drastische verhoging, zo stijgt de heffing voor het storten met 50% in 1996 en 100% in 1997. De laatste jaren was de indruk gewekt dat de heffingen geleidelijk zouden stijgen omdat enkel kleine verhogingen werden doorgevoerd. Op het terrein is men dan ook niet voorbereid op een verdubbeling van de tarieven. Het regulerend karakter van de heffing komt in gevaar omdat het ontwijken van storten, door sorteren en recycleren bijvoorbeeld, grote investeringen van de gemeenten en intercommunales vraagt, investeringen die niet van de ene dag op de andere kunnen worden gerealiseerd.

Ook de heer Malcorps gaat akkoord met het regulerend karakter van de heffing. De drastische verhoging dwingt de steden en gemeenten tot belangrijke meeruitgaven. Hij vindt dat dit niet ten koste van het gemeentelijk preventie- en recyclagebeleid mag gaan en pleit er voor om de opbrengst van de verhoging terug naar de gemeenten te laten vloeien, bijvoorbeeld onder de vorm van financiering van milieuconvenanten.

Verder stelt de heer Malcorps dat door de heffing op storten te verhogen en de tarieven voor verbranding onveranderd te laten, in feite de afvalverbranding en de bouw van nieuwe verbrandingsovens wordt aangemoedigd. Hierdoor wordt de hiërarchie van het afvalstoffendecreet, waarin wordt bepaald dat afval voorkomen, herbruiken of recycleren – in die volg-

orde – moet worden verkozen boven storten en verbranden, niet langer gerespecteerd. Hij dient daarom een amendement in dat ertoe strekt de tarieven voor verbranding in dezelfde mate te verhogen als die voor storten.

Mevrouw Anny De Magth-Aelbrecht stelt dat de gemeenten en bedrijven die afval ophalen of storten op termijn de tariefverhoging zullen doorrekenen aan de gezinnen. Andere gemeenten en bedrijven zullen vlugger tot verbranding overgaan. Op die manier schiet de heffing haar regulerende doelstelling voorbij en wordt het een louter financierende heffing. Verder wijst zij erop dat aanpassingen van decretale bepalingen zoals in artikelen 9 en 10, eigenlijk niet thuishoren in een programmadecreet maar eerder in een ontwerp tot wijziging van een decreet.

De heer Arnold Van Aperen stelt dat de inning van de afvalheffingen door de gemeentebesturen heel wat kosten en formaliteiten met zich meebrengt. Zou het niet logisch zijn dat de gemeenten, naar analogie van wat de federale overheid doet als zij gemeentelijke belasting int, een bepaald percentage van het geïnde bedrag, bijvoorbeeld 3%, kunnen inhouden vooraleer het door te storten aan het gewest ?

Mevrouw De Magth-Aelbrecht sluit zich hierbij aan. Het gaat bovendien volgens haar niet op dat gemeenten die een milieuconvenant met het gewest sloten en die al jaren aan preventie en selectieve ophaling doen, mee opdraaien voor de kosten veroorzaakt door gemeenten die dit niet deden.

De heer Hugo Marsoul stelt dat gemeenten die een weloverwogen milieubeleid voeren, konden vermoeden dat de stortheffingen zouden verdubbelen. Zij hebben initiatieven genomen om storten zoveel mogelijk te vermijden. Het komt erop aan de restfractie van het huisvuil zoveel mogelijk te reduceren. De gezinnen hoeven dus niet de lasten te dragen van de tariefverhogingen, op voorwaarde dat zij zelf voldoende bewust zijn van de noodzaak van gescheiden ophaling en recycling en indien de gemeenten van huisvuilverwerking een prioriteit maken.

De heer Timmermans bevestigt dit en is overtuigd van het regulerend effect van de heffing. Vele gemeenten zullen pas nu wakker worden en naar andere methoden gaan zoeken. Storten was voor sommige gemeentebesturen immers vaak de gemakkelijkste oplossing. Hij gaat evenzeer akkoord met de stelling dat het effect van deze maatregel op het gebruik van andere verwerkingsmethoden, zoals verbranding, moet worden bekeken.

De minister antwoordt dat de fundamentele discussie over de afvalheffingen en hun regulerend karakter kan worden gevoerd tijdens het aangekondigde debat over de financiering van het milieubeleid. Daar zal ook de vraag aan bod komen welke verhouding er moet bestaan tussen de opbrengsten van de heffingen en de inbreng vanuit de algemene middelen.

De laatste jaren zijn volgens de minister geen of slechts kleine verhogingen doorgevoerd, zodat de indruk kon worden gewekt dat de tarieven slechts geleidelijk zouden worden aangepast. Er zijn immers enkele aanpassingen van de correctiefactor en indexeringen gebeurd. Nu is er de eerste feitelijke verhoging sinds jaren, maar die is in overeenstemming met wat werd bepaald in het Mina-plan en het milieudekkingsplan. De verhoging geldt specifiek voor storten omdat werd vastgesteld dat heel wat industrieel afval als gelijkgesteld met het huishoudelijk afval naar de stortplaatsen voor huishoudelijk afval gaat. Daarenboven stelt OVAM dat nog 20% van het gestorte huishoudelijk afval kan worden gerecycleerd.

Indien men preventie en recyclage wil aanmoedigen, kan dit volgens de minister niet alleen door sensibiliserings- en informatiecampagnes maar moet men ook het storten durven sanctioneren.

De minister voegt eraan toe dat het interregionaal samenwerkingsakkoord over de preventie en het beheer van verpakkingsafval en over de verwerking ervan binnenkort zal worden uitgevoerd.

De NV Vlar heeft van het Vlaamse Gewest de belangrijke opdracht gekregen om de recyclage beter te organiseren. Om de prioriteiten van het afvalstoffendecreet te kunnen respecteren, moet er immers voldoende recyclagecapaciteit zijn.

Wat het verbranden betreft, is het zo dat – ook volgens de logica van het afvalstoffendecreet – verbranding de voorkeur verdient boven storten. De nieuwe generatie verbrandingsovens maakt gebruik van een moderne technologie met bijvoorbeeld een verwaarloosbaar lage dioxine uitstoot. De negatieve beeldvorming over verbranding heeft veel te maken met de oude generatie van verbrandingsovens. Niettemin is het de bedoeling de verbrandingscapaciteit onder druk te houden en het verbranden als zodanig niet aan te moedigen. Mettertijd kan de druk op verbranding zelfs geleidelijk worden verhoogd om recyclage interessanter te maken.

Het ophalen van huishoudelijk afval behoort tot de normale taken van de gemeenten, die hiervoor een eigen beleid kunnen uitstippelen. De gewestelijke heffing heeft enkel tot doel de afvalverwijdering in een bepaalde richting te sturen. De gemeenten kunnen de verhogingen doorrekenen aan de producenten van afval, bijvoorbeeld in de vorm van een gemeentelijke belasting. Enkele gemeenten hebben toestemming gekregen om opcentiemen te heffen op de gewestelijke heffing omdat zij een stort op hun grondgebied hebben.

Er moet volgens de minister worden nagedacht over de manier waarop de gemeenten die een goed afvalbeleid voeren en de gezinnen en bedrijven die weinig afval produceren, beloond kunnen worden, bijvoorbeeld door minder te betalen.

De heer Van Looy stelt dat men gezinnen die afval sorteren enkel kan belonen door het wegvan van de vuilvrachten. Een ander probleem is dat vele gemeenten met containerparken en selectieve ophaling vaststellen dat er geen mogelijkheid is tot verwerking van het gesorteerde materiaal.

Oppervlaktewateren

Wat de afvalwaterheffingen voor particulieren betreft, stelt de heer Malcorps dat deze bijna een louter financierend karakter hebben. Er wordt immers geen rekening gehouden met de reëel veroorzaakte vervuiling. Uit een verslag van het Mina-fonds blijkt bovendien dat de opbrengst van de heffingen stijgt, maar dat het waterverbruik van particulieren stabiliseert. Hij dient een amendement in om de afvalwaterheffing voor particulieren te schrappen.

Bij de bespreking van de algemene uitgavenbegroting werden ook opmerkingen geformuleerd over de uitzondering op de verhoging van de waterheffing voor bedrijven die koelwater lozen. De heer Malcorps dient eveneens een amendement in om deze uitzondering weg te laten.

Bedrijfsinterne milieuzorg

De heer Malcorps vraagt binnen welke termijn de bepalingen over de milieucoördinator, opgenomen in hoofdstuk 2 van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake het milieubeleid, volledig in werking zullen treden.

Mevrouw de Magth-Aelbrecht voegt eraan toe dat het logischer zou zijn dat de bepalingen over bedrijfsinterne milieuzorg voor de andere maatregelen van het programmadecreet in werking zouden treden.

De minister antwoordt dat de bedoelde bepalingen door het programmadecreet enkel met 6 maanden worden uitgesteld, zijnde tot 4 juli 1996. Het blijkt voor de bedrijven en voor de administratie niet haalbaar de milieucoördinatoren aan te duiden voor 4 januari 1996, de huidige datum van inwerkingtreding.

1.3 Artikelsgewijze bespreking en stemming

De ingediende amendementen werden gepubliceerd in stuk 147 (1995-1996) – Nr. 5.

AFDELING 1

Afvalheffingen

De heer Malcorps dient een amendement in dat ertoe strekt het opschrift van afdeling 1 te vervangen door "Afdeling 1 – Afval". De amendementen tot invoeging van nieuwe artikelen 6bis en 8bis strekken ertoe het decreet van 2 juli 1981, zoals gewijzigd door het decreet van 21 december 1994, ook op andere punten dan de afvalheffingen te wijzigen. Daarom wordt voorgesteld het opschrift "afvalheffingen" te vervangen door "afval".

Het amendement wordt verworpen met 1 stem voor en 7 stemmen tegen, bij 4 onthoudingen.

Artikel 6 bis (nieuw)

De heer Malcorps dient een volgend amendement in dat ertoe strekt in Hoofdstuk V, Afdeling 1, een nieuw artikel 6bis in te voegen dat op zijn beurt in het decreet van 2 juli 1981 een nieuw artikel invoegt dat het storten van huishoudelijk afvalstoffen op een stortplaats voor industriële afvalstoffen verbiedt.

Wegens de enorme capaciteitsproblemen die zich voordoen op stortplaatsen, is het volgens de heer Malcorps geheel onverantwoord huishoudelijk afval of daarmee gelijkgesteld industrieel afval op klasse I stortplaatsen te storten.

Het amendement wordt verworpen met 1 stem voor en 7 stemmen tegen, bij 4 onthoudingen.

Artikel 7

Dit artikel wordt aangenomen met 7 stemmen voor bij 5 onthoudingen.

Artikel 8

De heer Malcorps dient een amendement in dat ertoe strekt de tarieven voor verbranding in dezelfde mate te verhogen als de tarieven voor het storten van afval. Op die manier worden de prioriteiten inzake afvalverwerking gerespecteerd en wordt duidelijk gemaakt dat afval voorkomen, herbruiken of recyclen boven zowel storten als verbranden moet worden verkozen.

Dit amendement wordt verworpen met 1 stem voor en 11 stemmen tegen.

Het artikel 8 wordt aangenomen met 7 stemmen voor en 3 tegen, bij 2 onthoudingen.

Artikel 8 bis (nieuw)

De heer Malcorps dient een amendement in dat ertoe strekt in het decreet van 2 juli 1981 een nieuw 8bis artikel in te voegen dat bepaalt dat de milieuheffingen worden aangewend ter bevordering van de preventie, het hergebruik en de recyclage van afval. Het doel is de opbrengsten van de stortheffingen terug naar de gemeenten te laten vloeien, waar ze kunnen worden aangewend voor de ontwikkeling van een lokaal afvalpreventiebeleid.

Het amendement wordt verworpen met 1 stem voor en 9 stemmen tegen, bij 3 onthoudingen.

AFDELING 2

Oppervlaktewateren

Artikel 9

Dit artikel wordt aangenomen met 7 stemmen voor en 1 tegen, bij 5 onthoudingen.

Artikel 10

Dit artikel wordt aangenomen met 7 stemmen voor bij 6 onthoudingen.

Artikel 11

Dit artikel wordt aangenomen met 7 stemmen voor bij 6 onthoudingen.

Artikel 12

Dit artikel wil paragraaf 4 van artikel 35bis van de wet van 26 maart 1971 op de bescherming van de oppervlaktewateren verduidelijken. Volgens deze paragraaf wordt elke rechtspersoon die in het Vlaams Gewest een rioolwaterzuiveringsinstallatie exploiteert van de afvalwaterheffing vrijgesteld. De voorgestelde aanvulling beoogt duidelijker te stellen dat enkel de lozing van effluentwaters van de rioolwaterzuiveringsinstallaties van heffing is vrijgesteld.

De heer Malcorps dient een amendement in dat ertoe strekt paragraaf 4 van artikel 35bis van de wet van 26 maart 1971 op de bescherming van de oppervlaktewateren op te heffen. Een vrijstelling van heffingen voor lozingen van openbare rioolwaterzuiveringsinstallaties is volgens hem in strijd

met het universaliteitsbeginsel en is ook om andere redenen niet aangewezen.

Het amendement wordt verworpen met 2 stemmen voor en 7 stemmen tegen, bij 4 onthoudingen.

Het artikel 12 wordt aangenomen met 7 stemmen voor en 6 stemmen tegen.

Artikel 13

De heer Malcorps dient een amendement in dat ertoe strekt aan paragraaf 1 van artikel 13 een tweede lid toe te voegen met het doel de afvalwaterheffing voor particulieren af te schaffen. Het gaat volgens hem immers om een bijna loutere financieringsheffing. De kwantitatieve verspilling van water wordt berekend en niet de reëel veroorzaakte vervuiling. Bovendien blijkt uit het jaarverslag van het Mina-fonds dat het waterverbruik onveranderd blijft, ondanks een stijging van de heffingen.

Het amendement wordt verworpen met 2 stemmen voor en 7 stemmen tegen, bij 3 onthoudingen .

De heer Malcorps dient een volgend amendement in dat ertoe strekt paragraaf 2 van artikel 13 weg te laten. Doel is de uitzondering op de verhoging van de waterheffing voor bedrijven die koelwater lozen te schrappen. Over deze uitzondering werd gediscussieerd bij de bespreking van de algemene uitgavenbegoting.

Het amendement wordt verworpen met 1 stem voor en 8 stemmen tegen, bij 4 onthoudingen.

De heer Timmermans verklaart dat hij erop rekent dat bij het debat over de milieuheffingen begin volgend jaar ook de koelwaterheffing zal worden bekeken.

Het artikel 13 wordt aangenomen met 7 stemmen voor en 6 tegen.

Artikel 14

Dit artikel wordt aangenomen met 7 stemmen voor bij 6 onthoudingen.

AFDELING 3

Bodemsanering

Artikel 15

Dit artikel wordt aangenomen met 12 stemmen voor bij 1 onthouding.

AFDELING 4

Milieucoördinator

Artikel 15

Dit artikel wordt aangenomen met 12 stemmen voor bij 1 onthouding.

I. 4 Eindstemming

Hoofdstuk V Leefmilieu van het programmadecreet wordt aangenomen met 7 stemmen voor bij 6 onthoudingen.

II. Bevoegheden van de heer Luc Martens, Vlaams minister van Cultuur, Gezin en Welzijn

II.1 Toelichting door de minister

De minister geeft een bondige toelichting bij hoofdstuk XVI Monumenten.

Artikel 73 bepaalt dat meerwerken niet in aanmerking komen voor het berekenen van de restauratiepremie. In een aantal dossiers is er namelijk betwisting over de basis voor het berekenen van de premie, omdat de restauratiekosten duurder uitvallen dan aanvankelijk geraamd. Ook door het Rekenhof werden ter zake opmerkingen gemaakt. De maatregel geldt met terugwerkende kracht tot 5 juni 1991 om ook duidelijkheid te scheppen in dossiers die betrekking hebben op het verleden.

Artikel 74 bepaalt dat onderwijsinstellingen ook beroep kunnen doen op een restauratiepremie. Hierover werd een protocol afgesloten tussen Argo en de Vlaamse Gemeenschap.

Voor de toelichting van de minister bij het beleid inzake monumenten, wordt verwezen naar het verslag over de algemene uitgavenbegroting (15 (BZ 1995) – Nr. 10-E).

II.2 Bespreking

De heer Desmet vraagt of de bepaling in artikel 73 ook geldt voor meerwerken waarvoor de minister in het verleden reeds toestemming heeft gegeven.

De minister antwoordt dat de bepaling niet van toepassing zal zijn indien vooraf een akkoord werd bekomen over het in aanmerking nemen van de meerwerken voor de berekening van de restauratiepremie.

De heer Van Mechelen gaat akkoord met het principe dat meerwerken niet in aanmerking komen, maar heeft bedenkingen bij het feit dat deze bepaling met terugwerkende kracht zou gelden. Dit kan sommige opdrachtgevers van restauratiewerken voor onaangename verrassingen plaatsen. Kan de minister zeggen over hoeveel premies en over welk totaal bedrag er betwisting is ?

De minister zal deze informatie aan de commissieleden bezorgen. Hij wijst erop dat over de meerwerken reeds langer discussie bestaat, zodat de maatregel geen echte verrassing meer kan zijn voor de betrokken opdrachtgevers.

II.3 Artikelsgewijze stemming

Artikel 73 wordt aangenomen met 8 stemmen voor bij 6 onthoudingen.

Artikel 74 wordt aangenomen met 11 stemmen voor bij 3 onthoudingen.

II.4 Eindstemming

Hoofdstuk XVI van het programmadecreet wordt aangenomen met 8 stemmen voor bij 6 onthoudingen.

De verslaggever,

Jacques TIMMERMANS

De voorzitter,

Dirk VAN MECHELEN
